

**TALIMNI RIVOJLANTIRISHNING YANGI BOSQICHIDA PEDAGOGIK
TEXNOLOGIYANING MOHIYATI VA MUAMMOLARI****Nosirova Feruza Baxodir qizi**

Osiyo xalqaro universiteti

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (Boshlang'ich ta'lim) yo'nalishi

MM2-BT-23 guruh talabasi

Ilmiy rahbarim: **Tilavova Matlab Muhammedovna**

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ta'lim taraqqiyotining zamonaviy manzarasida pedagogik texnologiyaning mohiyati va muammolari yoritilgan. Mavjud adabiyotlarni har tomonlama tahlil qilish orqali u texnologiyani pedagogikaga integratsiyalashda qo'llaniladigan usullarni o'rganadi, empirik topilmalarni taqdim etadi va ta'lim amaliyotiga ta'sirini muhokama qiladi.*

Kalit so'zlari: *Ta'lim, pedagogik texnologiya, o'qitish va o'qitish jarayoni, texnikalar va strategiya.*

Ta'lim rivojlanishining yangi bosqichida pedagogik texnologiya o'qitish va o'qitish jarayonlarini takomillashtirish uchun nazariy bilimlar va amaliy usullarni tizimli qo'llashni anglatadi. Bu samarali o'qitishni osonlashtirish va talabalar natijalarini yaxshilash uchun turli xil vositalar, texnikalar va strategiyalardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Biroq, potentsial foydalariga qaramay, pedagogik texnologiya ham bir nechta muammo va muammolarga duch keladi:

- **Kirish va tenglik:** asosiy muammolardan biri bu ijtimoiy-iqtisodiy kelib chiqishi yoki geografik joylashuvidan qat'i nazar, barcha talabalar uchun texnologiya va raqamli resurslardan adolatli foydalanishni ta'minlashdir. Raqamli bo'linish ta'limdagi tengsizlikni kuchaytiradi, chunki texnologiyadan etarli darajada foydalana olmaydigan talabalar ortda qolishi mumkin.

- **Tarkibning sifati:** ta'lim texnologiyalari vositalari va platformalarining ko'payishi bilan, ta'lim mazmuni haqida gap ketganda, miqdorni sifatdan ustun qo'yish xavfi mavjud. Hamma raqamli resurslar teng ravishda yaratilmagan va o'qituvchilar o'quv dasturlarining maqsadlariga mos kelishini ta'minlash va chuqur o'rganishga ko'maklashish uchun onlayn materiallarning sifati va dolzarbligini tanqidiy baholashlari kerak.

- **Raqamli savodxonlik:** talabalar ham, o'qituvchilar ham ta'lim texnologiyalari vositalarini samarali boshqarish va ulardan foydalanish uchun raqamli savodxonlik ko'nikmalarini rivojlantirishlari kerak. Ko'pgina o'qituvchilar texnologiyani o'qitish amaliyotiga mazmunli tarzda integratsiya qilish uchun zarur tayyorgarlik va yordamga ega bo'lmasliklari mumkin, bu esa raqamli resurslardan kam foydalanish yoki noto'g'ri foydalanishga olib keladi.

- **Maxfiylik va xavfsizlik:** ta'lim texnologiyalarining keng qo'llanilishi talabalar ma'lumotlarining maxfiyligi va xavfsizligi haqida tashvish tug'diradi. Maktablar va ta'lim muassasalari maxfiy ma'lumotlarni himoya qilish va ma'lumotlarni himoya qilish qoidalariga muvofiqligini ta'minlash uchun mustahkam siyosat va protseduralarni amalga oshirishi kerak.

- **Texnologiyaga haddan tashqari bog'liqlik:** texnologiya o'rganish tajribasini oshirishi mumkin bo'lsada, an'anaviy o'qitish usullari va odamlarning o'zaro ta'siri hisobiga raqamli vositalardan ortiqcha foydalanish xavfi mavjud. Texnologiyani sinfga kiritish va o'qituvchilar va

talabalar o'rtasida mazmunli shaxslararo aloqalarni saqlash o'rtasida muvozanatni saqlash juda muhimdir.

- **Pedagogik hizalama:** texnologiyani o'qitish va o'qishga samarali integratsiya qilish pedagogik printsiplar va o'qitish maqsadlariga ehtiyotkorlik bilan muvofiqlashtirishni talab qiladi. O'qituvchilar texnologiyani o'zlari uchun qabul qilishdan ko'ra, o'qitish uslubini to'ldiradigan va talabalarning faolligini oshiradigan texnologiya vositalari va manbalarini tanlashlari kerak.

- **Malaka oshirish:** o'qituvchilar rivojlanayotgan pedagogik texnologiyalardan xabardor bo'lish va ularni o'z amaliyotiga samarali kiritish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni rivojlantirish uchun doimiy qo'llabquvvatlash va malaka oshirish imkoniyatlariga muhtoj. O'qituvchilarni tayyorlash va kasbiy ta'lim jamoalariga sarmoya kiritish ta'lim texnologiyalari salohiyatini oshirish uchun juda muhimdir.

Ushbu muammolarni hal qilish XXI-asrda o'qituvchilarning turli ehtiyojlarini qo'llabquvvatlash uchun pedagogik texnologiya o'ylangan va mas'uliyat bilan amalga oshirilishini ta'minlash uchun o'qituvchilar, siyosatchilar, texnologiyalarni ishlab chiquvchilar va boshqa manfaatdor tomonlarni jalb qilgan holda birgalikdagi sa'y-harakatlarni talab qiladi.

Ushbu tadqiqot natijalari pedagogik texnologiyaning ta'lim sharoitlarida uning potentsial afzalliklarini maksimal darajada oshirish uchun yuzaga keladigan muammolarni hal qilish muhimligini ta'kidlaydi. Infratuzilma va resurslarga sarmoya kiritish, o'qituvchilarni tayyorlash bo'yicha keng qamrovli dasturlarni taqdim etish, talabalar o'rtasida raqamli savodxonlik ko'nikmalarini targ'ib qilish va texnologiyalarga adolatli kirishni ta'minlash kabi strategiyalar ushbu muammolarni bartaraf etish yo'lidagi muhim qadamlardir. Bundan tashqari, raqamli vositalarni an'anaviy o'qitish usullari bilan birlashtirgan texnologiya integratsiyasiga muvozanatli yondashuvni rivojlantirish texnologiyadan ortiqcha foydalanish xavfini kamaytirishga va yaxlit o'quv muhitini rivojlantirishga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, pedagogik texnologiya ta'limni o'zgartirish va o'qituvchilarga raqamli asrda rivojlanish uchun zarur bo'lgan ko'nikma va bilimlarni berish uchun ulkan imkoniyatlarga ega. Biroq, uni amalga oshirish bilan bog'liq muammolarni hal qilish ushbu potentsialni amalga oshirish uchun juda muhimdir. Siyosatchilar, o'qituvchilar va manfaatdor tomonlar texnologiyalarga teng kirishni ta'minlaydigan strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish, raqamli savodxonlik ko'nikmalarini oshirish va ta'lim sharoitida pedagogik texnologiyalardan mas'uliyatli foydalanishni ta'minlash uchun birgalikda ishlashlari kerak. Shunday qilib, biz talabalarni tobora raqamli dunyoda muvaffaqiyatga tayyorlaydigan inklyuziv va innovatsion o'quv muhitini yaratish uchun texnologiya kuchidan foydalanishimiz mumkin.

ADABIYOTLAR:

1. Saydillayeva M.B. Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishida faoliyat markazlarining ahamiyati // Results of National Scientific Research International Journal. - 2022. - T. 1. - №. 7. - C. 420-424.

2. Сайдуллаева М.Б., Маъруфжонова Р.Л. Эффективные способы организации обязательного однолетнего обучения детей 6-7 лет // Экономика и социум. - 2021. - №. 2-2. - С. 180-183.

3. Mehrinaz Bahodir qizi Saydillayeva Youth, science, education: topical issues, achievements and innovations 121-127 - 2022/11/5.